

FREDERIKSSUND
KOMMUNE

RAPPORT

Budgetanalyse på det specialiserede voksenområde 2023

Resumé

På grund af det stigende udgiftspres har administrationen i foråret 2023 foretaget en budgetanalyse på det specialiserede voksenområde. Kommissoriet for budgetanalysen er godkendt på møde i Social og sundhed den 19. januar 2023 (sag 3). Budgetanalysen indeholder følgende resultater:

Samlet myndighed

- I Frederikssund Kommune er de samlede udgifter på myndighedsområdet steget med ca. 11 procent fra 2018 til 2022. Med undtagelse af 2020, hvor der var et mindreforbrug, har der været et merforbrug på i gennemsnit ca. 4,1 procent i årene 2018 til 2022.
- Frederikssund Kommune har et højere udgiftsniveau på det specialiserede voksenområde end gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden. Således ligger udgifterne pr. 18-64-årige i perioden 2018-2021 ca. 13 procent over gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden. Frederikssund Kommune har nogenlunde fulgt den samme udvikling i udgifterne som resten af regionen, nemlig en stigning fra 2018 til 2021 på 2-3 procent. I 2021 var der dog et fald i udgifterne.
- Forskellen i de samlede udgifter pr. 18-64-årige er primært drevet af, at Frederikssund Kommune generelt har en høj andel af borgere, der modtager støtte. Udgiften pr. borger der modtager støtte ligger derimod lidt under gennemsnittet for regionen.

Myndighed - botilbud

- Stigningen i de samlede udgifter i Frederikssund Kommune skyldes primært en stigning i udgifterne på botilbudsområdet på ca. 13 procent. Botilbudsområdet udgør godt 2/3 af de samlede udgifter. Med undtagelse af 2020, hvor der var et mindreforbrug, har der været et merforbrug på botilbudsområdet på i gennemsnit ca. 4,8 procent i årene fra 2018 til 2022.
- Også når det gælder de samlede udgifter pr. 18-64-årige ligger Frederikssund Kommune højere end regionsgennemsnittet på botilbudsområdet. Frederikssund Kommune ligger generelt højere end regionsgennemsnittet, både hvad angår andelen af borgere i botilbud og udgiften pr. borger, der modtager botilbud. Denne tendens ses især for de midlertidige botilbud, hvor Frederikssund Kommunes andel af borgere der modtager tilbud ligger markant over regionsgennemsnittet.
- Frederikssund Kommune har deltaget i en KL-analyse af udgiftsudviklingen på botilbudsområdet. Data fra denne analyse viser, at udgiftsudviklingen på botilbudsområdet er drevet af en stigning i antallet af borgere, der har behov for omfattende støtte i dyrere botilbud. Således er antallet af borgere i de billigste botilbudssager faldet fra 2018 til 2021, mens antallet af borgere i botilbud til over 1 mio. kr. årligt er steget. For de øvrige 20 kommuner i analysen ses den samme tendens, at det er de dyrere tilbud, der driver udgiftsudviklingen.
- KL-analysen viser desuden, at udgifterne til private og regionale botilbud er steget væsentligt i Frederikssund Kommune, mens udgifterne til kommunale botilbud er faldet. Tilsvarende udvikling ses for de øvrige kommuner, der deltog i analysen. Udviklingen skyldes, at den generelle stigning i antal modtagere af botilbud primært sker inden

for de private tilbud. Samtidig stiger udgiften pr. borger til private botilbud også betydeligt mere end udgiften pr. borger til kommunale og regionale tilbud.

- Analysen peger således på et potentiale i forhold til at have fokus på at nedbringe antallet af borgere i midlertidige botilbud samt have et særligt fokus på anvendelsen af private og dyre botilbud. I afsnittet nedenfor om tiltag til at imødegå udfordringerne på området gennemgås, hvordan administrationen arbejder med disse områder.

Myndighed - dagtilbud

- Udgifterne i Frederikssund Kommune til dagtilbud (beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud) er steget med ca. 31 procent fra 2018 til 2022. Området har i perioden haft en tendens til at overskride budgetterne.
- Samlet for beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud ligger udgifterne pr. 18-64-årige i Frederikssund Kommune på niveau med regionen. Frederikssund Kommune har en højere andel borgere i beskyttet beskæftigelse og en lavere andel borgere i aktivitets- og samværstilbud end gennemsnittet for regionen. Tilsammen for beskyttet beskæftigelse samt aktivitet og samvær ligger Frederikssund Kommunes andel af borgere tæt på regionsgennemsnittet.
- Ca. 45 procent af borgerne i beskyttet beskæftigelse eller i aktivitets- og samværstilbud er i et tilbud uden for Frederikssund Kommune. Udgifterne til aktivitets- og samværstilbud er højere i de eksterne tilbud end i kommunens egne tilbud. Ca. 50 procent af borgerne i kommunens egne tilbud er visiteret til dagtilbud 4-5 dage om ugen, mens resten er visiteret til færre dage.
- Analysen indikerer således, at det bør undersøges nærmere, om der er et økonomisk og fagligt potentiale i forhold til at borgere i højere grad tilbydes aktivitets- og samværstilbud i kommunen.

Drift af tilbud

- Kortlægning af den økonomiske udvikling på driften viser, at de takstfinansierede tilbud samlet set har overholdt budgetterne i perioden 2018-2019, mens der i 2020-2022 samlet set har været et stigende merforbrug på i gennemsnit 1,8 procent.
- Merforbruget i 2021 og 2022 kan primært tilskrives Rosenfeldthusene og Lunden. For at imødegå de økonomiske udfordringer på disse tilbud er der i 2023 tilført budget til en højere personalenormering, som er finansieret af takststigninger.
- Budgetanalysen viser, at det er lykkedes Handicap og Botilbud at effektivisere med 2,5 timer om ugen ved at anvende fælles administrative medarbejdere. Analysen viser også, at det endnu ikke er lykkedes at realisere et effektiviseringspotentiale i forhold til vedligeholdelsesudgifterne til bygningsdriften.

Budgetanalysen indeholder desuden en afdækning af ejerforholdene i de nuværende botilbud, og betydningen heraf for driften af tilbuddene.

Igangværende tiltag til at imødegå udgiftsudviklingen på området

Administrationen har siden 2018 arbejdet med række tiltag til at imødegå udgiftsudviklingen på området med særligt fokus på botilbudsområdet.

Administrationen har siden 2019 arbejdet med budgettiltag, der har til mål at nedbringe antallet af borgere i midlertidige botilbud efter servicelovens § 107. Tiltagene fokuserer på at omlægge den socialpædagogiske støtte i eget hjem, så det i højere grad er muligt for borgerne at opretholde et liv i eget bolig frem for at skulle i botilbud. Disse tiltag har bidraget til at bremse tilgangen af borgere til midlertidige botilbud, men ikke at nedbringe antallet af borgere. En væsentlig årsag hertil er en udfordring med at tilvejebringe boliger, som borgerne har råd til at bo i. For at kunne realisere tiltagene er det derfor nødvendigt at finde løsninger på, hvordan der kan tilvejebringes billigere boliger.

Derudover har Social og sundhed udarbejdet en plan for det samlede botilbudsområde, som er vedtaget af Byrådet. Botilbudsplanen har til formål at udbygge to eksisterende botilbud og samle en række små botilbud på handicapområdet for skabe et mere fagligt og økonomisk bæredygtigt fundament for drift af tilbuddene.

I 2022 blev der ansat en medarbejder, der skal støtte afdeling for Voksenstøtte i forhandling af kontrakter og opfølgning med tilbud på det specialiserede voksenområde. Medarbejderen bidrager blandt andet til at imødegå de stigende udgifter til private botilbud. I 2022 lykkedes det ved gennemgang og forhandling af eksisterende sager samt ved ny kontraktindgåelse at realisere en mindreudgift på ca. 5,5 mio. kr.

For at imødegå den stigende anvendelse af private botilbud har administrationen påbegyndt et arbejde med at omstille botilbudsviften til ændrede behov hos borgerne. Her arbejdes blandt andet med omlægning af pladser på Rosenfeldthusene til borgere med autisme, som kommunen ellers ville skulle finde pladser til på eksterne tilbud.

I foråret 2023 har afdeling for Voksenstøtte udarbejdet og påbegyndt en ny visitationsproces, der i højere grad har fokus på at matche borgerens behov med det mest omkostningseffektive tilbud. I processen indgår både en vurdering af om borgerens behov kan imødekommes med foranstaltninger i eget hjem, samt en grundig vurdering af pris og indhold i de relevante tilbud. Arbejdet går hånd i hånd med afdeling for Voksenstøttes udviklingsplan for bedre kvalitet i sagsbehandlingen i regi af Socialstyrelsens Taskforce.

Administrationen har udarbejdet en strategi for data og ledelsesinformation på det specialiserede voksenområde, som Social og sundhed fik forelagt til orientering på møde den 1. december 2022 (sag 129). Strategien beskriver og styrker den løbende økonomiske styring i Afdeling for Voksenstøtte og i Center for Voksenstøtte og Omsorg og indeholder blandt andet månedlige opfølgninger af udviklingen i udgifter, antal borgere og udgift pr. borger.

Indholdsfortegnelse

Resumé	2
Igangværende tiltag til at imødegå udgiftsudviklingen på området	3
Budgetanalyse på det specialiserede voksenområde 2023	6
Formål	6
Analysen er delt op i myndighed og drift af takstfinansierede tilbud	7
Driftsdelen belyser udviklingen af driftsbudgettet, afdækning af ejerforholdene og opfølgning på 'Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område'	7
Myndighed	9
Kortlægning af den økonomiske udvikling på det specialiserede voksenområde	9
Udvikling af udgifter i sammenligning med andre kommuner	12
Definitioner	12
Omfattede ydelser i sammenligningen	12
Samlet udvikling på det specialiserede voksenområde	13
Botilbud	15
Midlertidige botilbud	17
Resultater fra KL-analyse og projektet "Øget viden om særligt dyre enkeltsager"	18
Beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud (dagtilbud)	20
Drift af takstfinansierede tilbud	22
Kortlægning af den økonomiske udvikling i de takstfinansierede tilbud	22
Afdækning af muligheden for at omlægge ydelser	24
Botilbud til borgere med autisme og ADHD	25
Opfølgning på Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område	25
Afdækning af ejerforholdene i kommunens botilbud	26

Budgetanalyse på det specialiserede voksenområde 2023

Økonomien på det specialiserede voksenområde er fortsat udfordret. Tendensen ses ikke kun i Frederikssund Kommune, men gør sig gældende på landsplan. Stigende antal borgere og stigende enhedspriser presser økonomien. Frederikssund Kommune har derfor løbende implementeret forskellige tiltag for at nedbringe udgiftspresset.

I 2018 påbegyndtes arbejdet med omlægning af den socialpædagogiske støtte. Omlægningen skulle give borgere i Frederikssund Kommune med betydelige funktionsnedsættelser eller sociale problemer mulighed for at kunne leve et liv i egen bolig frem for i botilbud.

I februar 2019 åbnede det forebyggende tilbud, Rådgivningshuset. Rådgivningshuset tilbyder råd og vejledning, individuelle samtaleforløb samt gruppeforløb. Målgruppen er borgere, der oplever psykiske problemstillinger, udsathed, misbrug eller er i risiko for at udvikle disse problemstillinger. Fokus er på, at borgerne skal støttes i selv at kunne løse deres udfordringer.

Tilsvarende blev der i Budget 2022 investeret i ansættelse af en medarbejder (kontraktforhandler) til at sikre en endnu tættere opfølgning i borgernes forløb og bevillinger.

Arbejdet med udviklingen og omstillingen af myndighedsarbejdet fortsætter, hvorfor administrationen i Frederikssund Kommune har udført en budgetanalyse på det specialiserede voksenområde for at afdække udgifts- og serviceniveau. Kommissoret for budgetanalysen er godkendt på møde i Social og sundhed den 19. januar 2023 (sag 3).

Analysen afdækker udgiftsudviklingen på det samlede specialiserede voksenområde.

Derudover har analysen et særligt fokus på botilbudsområdet, som udgør 2/3 af de samlede udgifter og dermed er den primære motor i udgiftsudviklingen.

Endelig har analysen også et fokus på dagtilbudsområdet (beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud), som også har oplevet en markant udgiftsstigning de seneste år.

Formål

Formålet med budgetanalysen er at afdække, hvordan økonomien ser ud på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune. Det skal samtidig afdækkes, hvorfor økonomien ser ud som den gør, og sammenholdes med udgifterne i øvrige kommuner.

På denne baggrund skal budgetanalysen anvendes til at klarlægge, hvorledes udgiftsniveauet eventuelt kan justeres.

Budgetanalysen har også til formål at danne basis for en eventuel revurdering af kommunens serviceniveau i de tilfælde, hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

Analysen er delt op i myndighed og drift af takstfinansierede tilbud

Analysen består af to overordnede områder, nemlig myndighed og drift af de takstfinansierede institutioner. De to analyseområder består hver især af forskellige delområder, der belyses.

Myndighedsdelen belyser udviklingen af myndighedsbudgettet – også i sammenligning med andre kommuner

Formålet med myndighedsdelen af analysen er at klarlægge, hvordan udgiftsniveauet i Frederikssund Kommune har udviklet sig de seneste år, herunder hvorvidt kommunen har brugt flere penge på området end der er budgetteret med. Samtidig er det formålet at fastslå, om udgiftsniveauet i Frederikssund Kommune er højt eller lavt i forhold til andre kommuner og belyse, hvorfor det forholder sig sådan.

- Budgetanalysen afdækker udviklingen af henholdsvis regnskabsresultat og vedtaget budget på det specialiserede voksenområdes myndighed over en årrække.
- Budgetanalysen afdækker udviklingen af Frederikssund Kommunes udgifter på det specialiserede voksenområde i sammenligning med andre kommuner over en årrække. Dette med udgangspunkt i forskellige relevante datakilder, herunder Ballerup Benchmark¹, analyser fra KL, ECO Nøgletal og projekt om særligt dyre enkeltsager.

Driftsdelen belyser udviklingen af driftsbudgettet, afdækning af ejerforholdene og opfølgning på 'Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område'

Frederikssund Kommune driver en række takstfinansierede tilbud på det specialiserede voksenområde. Formålet med driftsdelen af analysen er at klarlægge, hvordan udgiftsniveauet i Frederikssund Kommune har udviklet sig de seneste år, herunder hvorvidt kommunen har brugt flere penge på området end der er budgetteret med.

Derudover er det formålet eventuelt at udpege mulige ændringer i ejerforhold, konstruktioner og i tildelingen af støtte, der kan bidrage til en mere bæredygtig drift af tilbuddene både fagligt og økonomisk.

Slutteligt er det formålet at afdække, hvorvidt tidligere påpegede effektiviseringspotentialer er blevet realiseret og i hvilket omfang.²

- Budgetanalysen afdækker den driftsøkonomiske udvikling på de takstfinansierede tilbud under det specialiserede voksenområde over en årrække.
- Borgerne i de takstfinansierede tilbud lever længere end tidligere, hvilket stiller andre krav til medarbejderne og organisationen. Der arbejdes i dag på at imødekomme disse udfordringer, men administrationen vurderer, at der endnu ikke fundet optimale løsninger herpå. På denne baggrund afdækker budgetanalysen muligheden for

¹ "Ballerup Benchmark" er et samarbejde mellem kommunerne i Region Hovedstaden, som i fællesskab årligt sammenligner udgiftsudviklingen inden for bestemmelserne i serviceloven på det specialiserede voksenområde.

² Et nyt ekspertudvalg skal give anbefalinger til at sikre en bæredygtig faglig og økonomisk udvikling på det specialiserede voksenområde. Udvalget er nedsat af regeringen og KL og består af repræsentanter fra bl.a. forskningsinstitutioner, organisationer og myndigheder. Budgetanalysen skulle have indeholdt en klarlægning af disse anbefalinger. Ekspertudvalget har imidlertid ikke offentliggjort anbefalinger på nuværende tidspunkt, hvorfor disse ikke kan indgå i analysen.

omlægning af ydelser i forhold til borgernes aldring samt klarere skel mellem servicelovens §§ 85 og 83.

- Budgetanalysen indeholder en opfølgning på arbejdet med implementering af to effektiviseringspotentialer og differentierede takster i Handicap og Botilbud på baggrund af *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*, som blev forelagt Social og sundhed den 3. marts 2022 (sag 23).
- Budgetanalysen afdækker ejerforholdene i de nuværende botilbud og betydningen heraf for driften af tilbuddene.

Myndighed

Myndighedsopgaven på det specialiserede voksenområde består i at bevillige og bestille indsatser til borgere i Frederikssund Kommune, som har behov for indsatser på området. Opgaven varetages primært af Afdeling for Voksenstøtte i Center for Voksenstøtte og Omsorg samt Rådgivningshuset og Ungekontakten i Center for Job og Rådgivning, der også afholder udgifterne hertil.

Kortlægning af den økonomiske udvikling på det specialiserede voksenområde

I det følgende fremgår den økonomiske udvikling på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune. De følgende tabeller angiver således regnskabsresultatet for henholdsvis myndighed samlet set, botilbud samt dagtilbud (beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud).

Botilbud udgør ca. 2/3 af de samlede udgifter på det specialiserede voksenområde og er derfor den primære drivkraft bag udgiftsudviklingen på området. Dagtilbud udgør også en væsentlig andel af de samlede udgifter, og har samtidig oplevet en væsentlig stigning i udgifterne.

Derudover gennemgås udviklingen i udgifterne til borgere, som Frederikssund Kommune er betalingskommune for uden at have handleforpligtelsen for, hvilket betyder, at Frederikssund Kommune ikke har indflydelse på, hvilke indsatser de modtager. I 2022 udgjorde denne gruppe af borgere ca. 12 procent af de samlede udgifter på myndighedsområdet.

Regnskabsresultatet viser afvigelsen mellem det korrigerede budget og regnskabet i de enkelte år, og klarlægger således udviklingen i mer- eller mindre forbrug. Et positivt tal i regnskabsresultatet betyder et merforbrug, mens et negativt tal betyder et mindre forbrug. Vedtaget budget dækker over den økonomiske ramme, der er afsat til området.

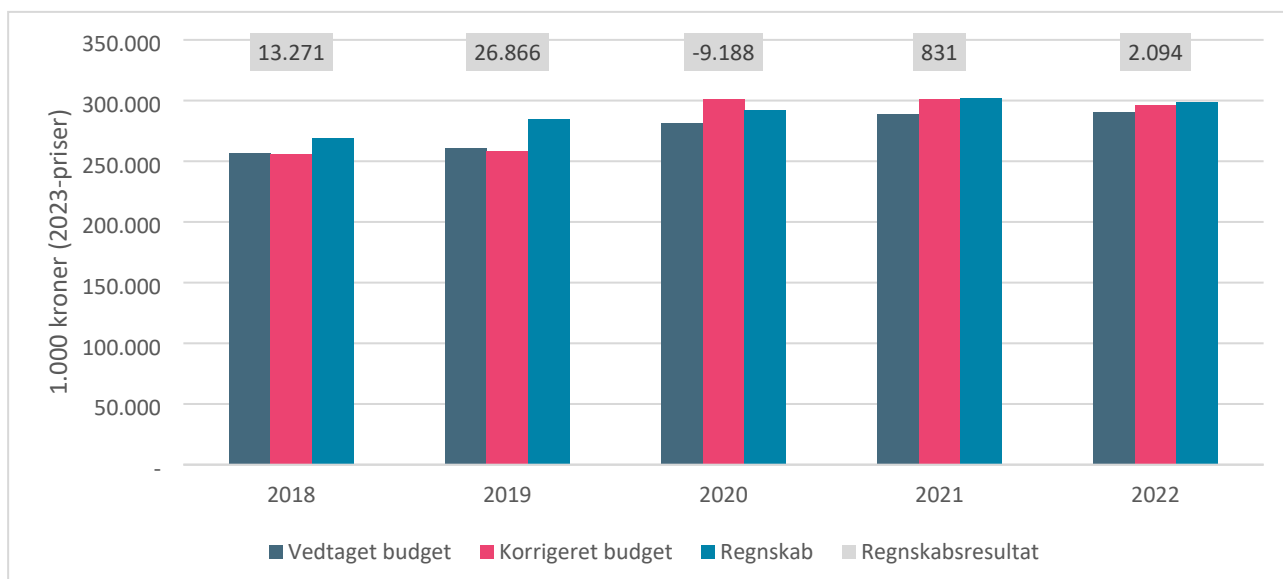
Figur 1 viser en generel stigning i vedtaget budget, korrigeret budget og regnskab for det samlede myndighedsområde. Udgifterne på myndighedsområdet er således med ca. 11 procent steget fra 2018 til 2022.

I alle år har de faktiske udgifter oversteget budgettet og resulteret i et merforbrug, med undtagelse af 2020, hvor der var et mindreforbrug på 9,19 mio. kr.

Mindreforbruget i 2020 kommer på baggrund af væsentlige tilførsler til både det vedtagne og korrigerede budget. Det vedtagne budget blev således i 2020 tilført 26,1 mio. kr. til højere aktivitet og priser.

Trods en samlet budgettilførsel er der i årene i forbindelse med de vedtagne budgetter også vedtaget budgethåndtag til at nedbringe udgifterne på eksempelvis botilbudsområdet.

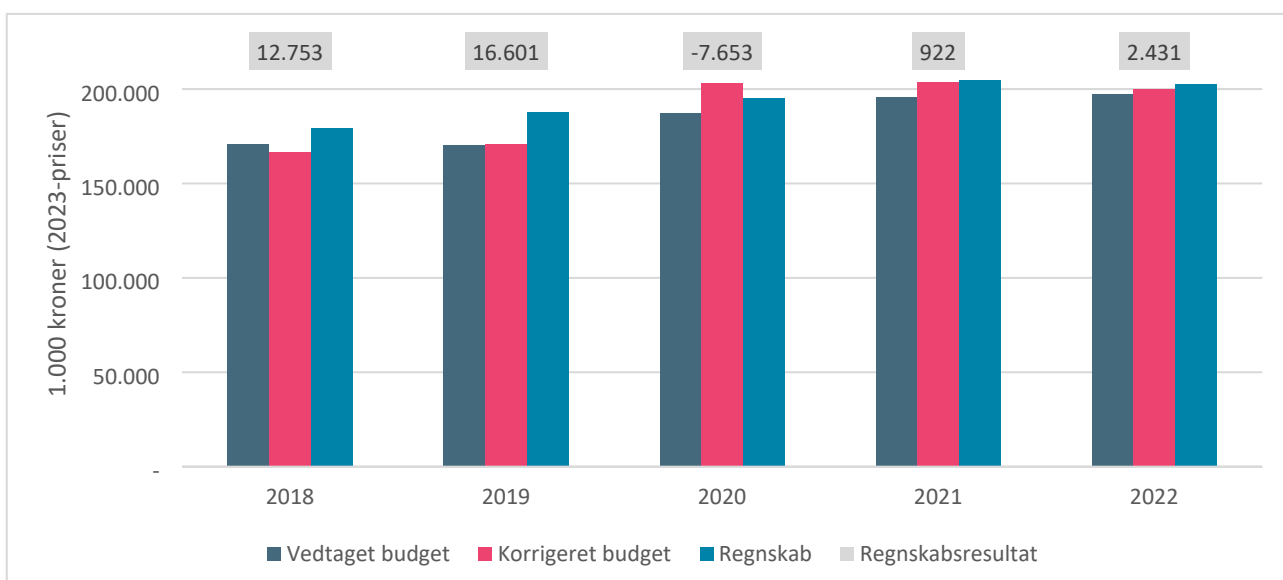
Figur 1: Myndighed i alt – udvikling i budget og regnskab 2018-2022

Figur 2 viser en generel stigning i vedtaget budget, korrigeret budget og regnskab på botilbudsområdet. Udgifterne på botilbudsområdet er således steget med ca. 13 procent fra 2018 til 2022.

Med undtagelse af 2020, hvor der var et mindreforbrug på 7,65 mio. kr. har der samlet set været et merforbrug på botilbudsområdet hvert år fra 2018 til 2022. Som på de samlede udgifter skal mindreforbruget i 2020 ses i sammenhæng med de væsentlige budgettilførsler samme år.

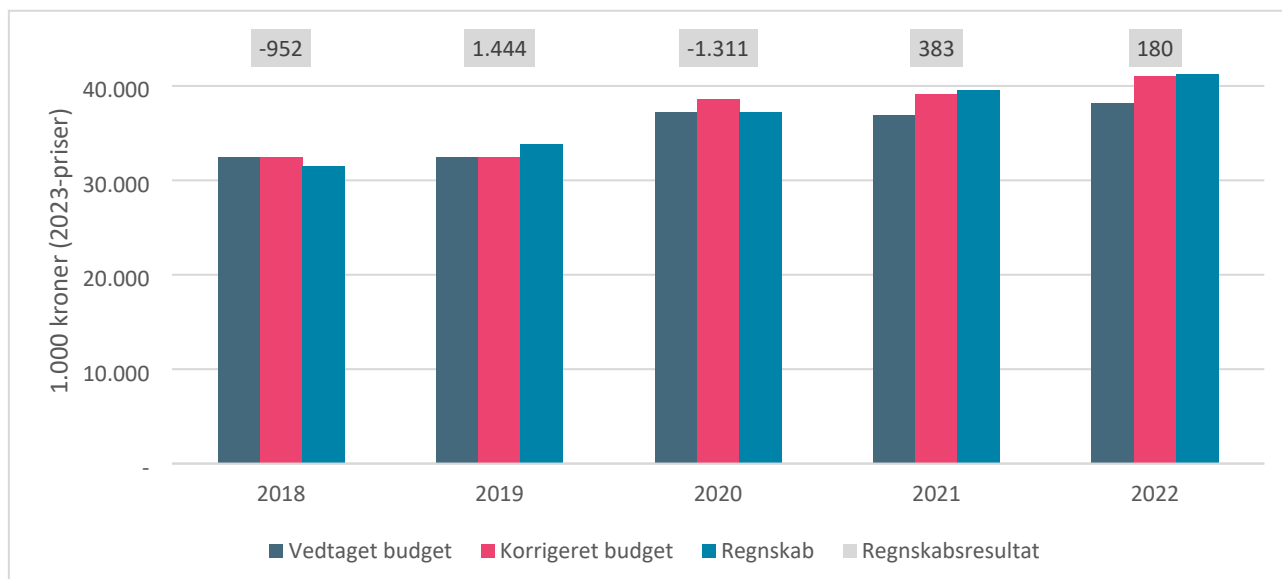
Figur 2: Botilbud (§85/§107/§108) - udvikling i budget og regnskab 2018-2022

Figur 3 viser en generel stigning i vedtaget budget, korrigeret budget og regnskab for dagtilbud (aktivitet, samvær og beskæftigelse). Således er udgifterne for aktivitet, samvær og beskæftigelse steget med ca. 31 procent fra 2018 til 2022.

Med undtagelse af 2018 og 2020, hvor der var et mindreforbrug på hhv. 0,95 mio. kr. og 1,31 mio. kr. har der samlet set været et merforbrug på aktivitet, samvær og beskæftigelse hvert år fra 2018 til 2022.

Figur 3: Aktivitet, samvær og beskæftigelse (§103/§104) - udvikling i budget og regnskab 2018-2022

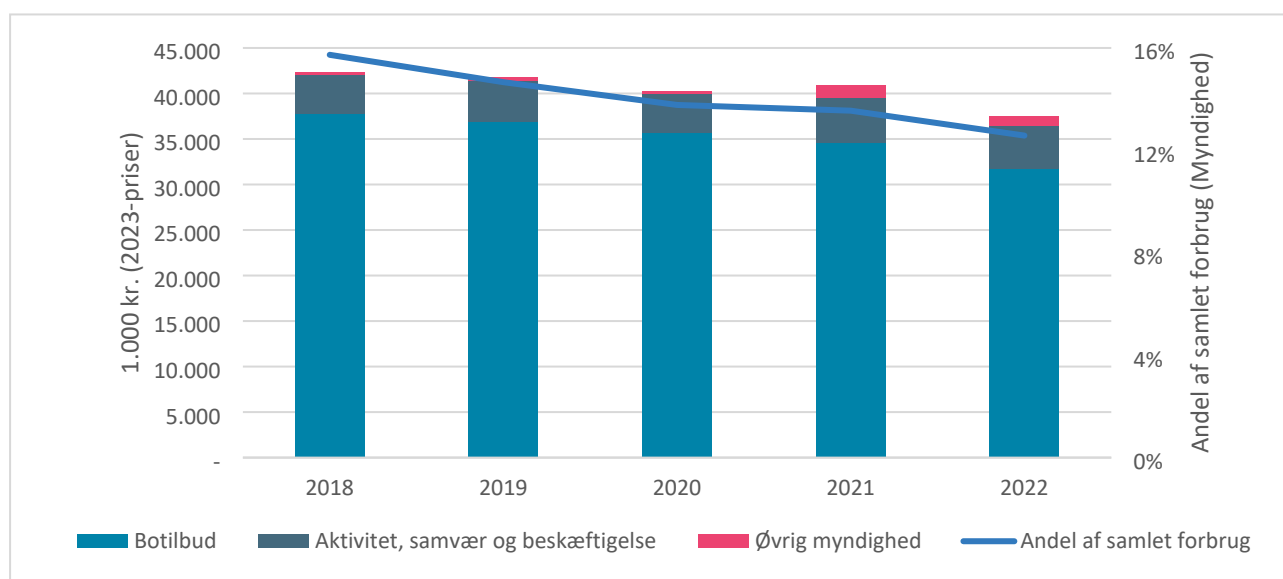

Figur 4 viser udviklingen i udgifter til det voksenspecialiserede område, hvor Frederikssund kommune ikke har handleforpligtelsen. Fra 2018 til 2022 er forbruget faldet fra godt 42 mio. kr. til 37,5 mio. kr.

Forbruget til botilbud har isoleret set oplevet et fald på 6 mio. kr. over perioden, hvoraf 5 mio. kroner alene vedrører midlertidige botilbud.

Det samlede forbrug vedrørende borgere med anden handlekommune er også faldet som andel af det samlede Myndighedsforbrug fra 16% i 2018 til 13% i 2022.

Figur 4: Forbrug hvor anden kommune har handlekompetence

Udvikling af udgifter i sammenligning med andre kommuner

Dette afsnit afdækker udviklingen i udgifterne på det specialiserede voksenområde i Frederikssund Kommune sammenlignet med kommunerne i Region Hovedstaden. Dette for at afdække eventuelle årsager til samt afdække områder, hvor udgiftsniveauet kan justeres.

Sammenligningen gennemgår først det samlede specialiserede voksenområde og fokuserer derefter på botilbudsområdet samt dagtilbudsområdet (beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud).

Siden 2008 har kommunerne i Region Hovedstaden haft mulighed for at deltage i en benchmark-undersøgelse på det specialiserede voksenområde. I undersøgelsen bliver enhedsudgifter, modtagerandele og nettodriftsudgifter for en række udgiftsposter sammenlignet på tværs af regionens 29 kommuner. Benchmark-undersøgelsen kaldes ofte Ballerup Benchmark.

Definitioner

Ballerup Benchmark sætter fokus på tre nøgletal til at beskrive udgiftsniveauet på det specialiserede voksenområde.

1. **Nettodriftsudgifter** – måles som driftsudgifter pr. 18-64-årige, og dækker over, hvor store udgifter hver ydelsesmodtager medfører pr. borger i den erhvervsaktive befolkning. Nettodriftsudgifterne giver således mulighed for at sammenligne udgiftsniveauerne i kommunerne.
2. **Enhedsudgifter** – måles som driftsudgifter pr. helårsmodtager³ og dækker over, hvor store udgifter den enkelte indsats medfører pr. borger med et voksenspecialiseret tilbud. Groft kan det oversættes til hvor dyre tilbuddene er i gennemsnit.
3. **Modtagerandele** – måles som antal helårsmodtagere pr. 1.000 18-64-årige, og dækker, hvor mange borgere, der modtager voksenspecialiseret støtte ud af den erhvervsaktive befolkning. Modtagerandele giver således mulighed for at sammenligne, hvor mange borgere der modtager tilbud på tværs af kommunerne

Den enkelte kommune kan sammenligne sig med andre kommuner eller regionens kommuner som gennemsnit. Til gennemsnitsberegningerne er der benyttet et simpelt gennemsnit, så alle kommuners resultater vægter lige meget.

Omfattede ydelser i sammenligningen

I nedenstående figurer sammenholdes følgende sociale indsatser efter Serviceloven:

- § 85 – Socialpædagogisk støtte til borgere i eget hjem
- ABL § 105 / SEL § 85 – Socialpædagogisk støtte til borgere i botilbudslignende tilbud
- § 95 – Selvansat hjælper
- § 96 – Tilskud til ansættelse af hjælpere til personer med nedsat funktionsevne
- § 97 – Ledsagerordning

³ Antal helårsmodtagere er beregnet ud fra den varighed en borger har modtaget et tilbud. En borger, der kun har modtaget et tilbud en del af året, vil således kun indgå med en tilsvarende andel i forhold til antallet af helårsmodtagere.

- § 103 – Beskyttet beskæftigelse
- § 104 – Aktivitets og samværstilbud
- § 107 – Midlertidige botilbud
- § 108 – Længerevarende botilbud
- § 109/110 – Botilbud personer med særlige sociale problemer (kvindekrisecentre og herberg)
- STU – Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov).

Dermed er § 82a og § 82b i serviceloven, som er tilbud om hhv. gruppebaseret og individuel tidsbegrænset socialpædagogisk hjælp og støtte, til borgere der er i risiko for at udvikle funktionsnedsættelse eller sociale problemer, ikke inkluderet.

Rådgivningshuset, som åbnede i 2019/2020, yder støtte efter §82a og §82b og har i perioden løftet en del af den tidligere opgave, der faldt under §85 støtte til borgere i eget hjem.

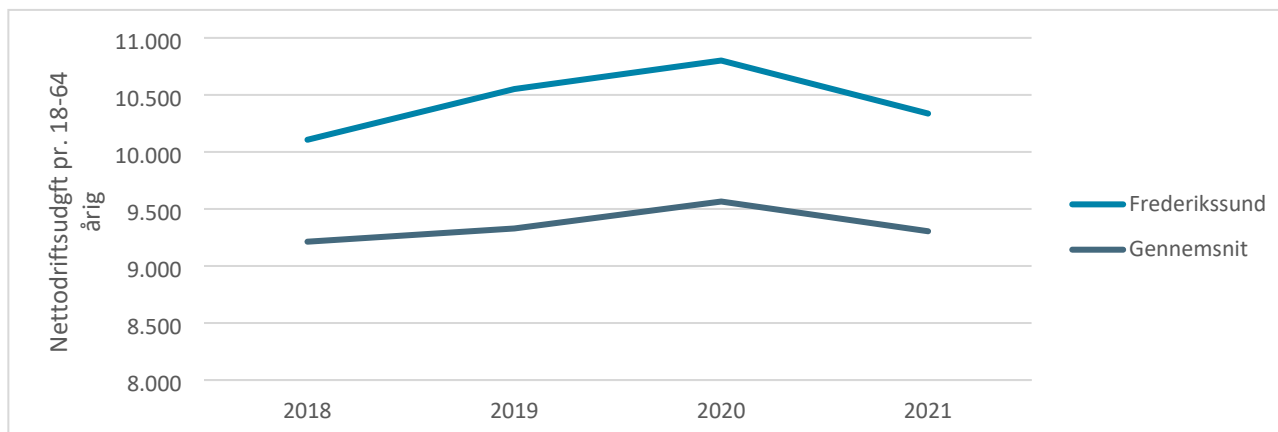
Samlet udvikling på det specialiserede voksenområde

Udvikling i nettodrifudsudgifter

I Frederikssund Kommune er de samlede nettodrifudsudgifter pr. 18-64-årig steget mellem 2018-2020 og siden faldet i 2021. Over den samlede periode er udgiften steget med 3 procent i Frederikssund Kommune mod 2 procent for regionen som helhed.

Gennem hele perioden har Frederikssund Kommune ligget ca. 13 procent over gennemsnittet for regionen, men fulgt ca. samme udvikling.

Figur 5: Samlet nettodrifudsudgift pr. 18-64-årig, 2023 priser

Kilde 5: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

Forskellen i udgifterne er primært drevet af, at Frederikssund Kommune har en højere nettodrifudsudgift pr. 18-64-årige til borgere i botilbud end gennemsnittet for regionen.

Nettodrifudsudgiften til STU og §103, beskyttet beskæftigelse, ligger også væsentligt over gennemsnittet for regionen, og er med til at presse de samlede udgifter op i Frederikssund Kommune.

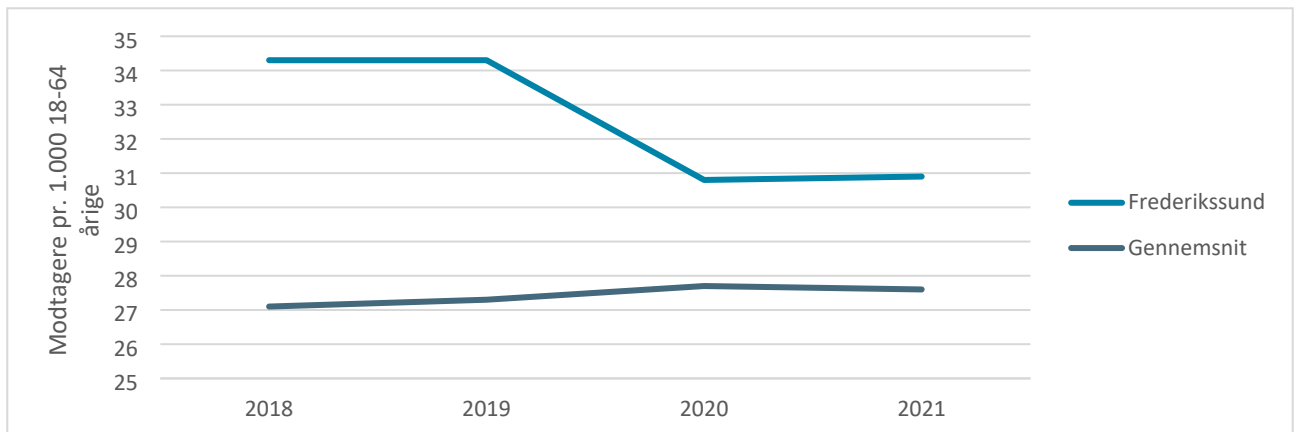
Udvikling i modtagerandelen

Frederikssund Kommune har en højere modtagerandel end gennemsnittet for Region Hovedstaden.

Fra 2018 til 2021 er den samlede modtagerandel i Frederikssund Kommune faldet fra godt 34 til 31 pr. 1.000 18-64-årige, et fald svarende til 10%. I

samme periode er modtagerandelen i regionen som gennemsnit steget med 2% til knap 28.

Figur 6: Samlet modtagerandel, pr. 1.000 18-64-årig

Kilde 6: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

Faldet i Frederikssund Kommune kan delvist forklares med at modtagere af socialpædagogisk støtte i eget hjem er skiftet fra at blive opgjort som enkeltpersoner til at blive opgjort som helårsmodtagere.

En væsentlig årsag til den højere modtagerandel i Frederikssund Kommune er, at andelen for socialpædagogisk støtte i eget hjem (§ 85) og midlertidige botilbud (§ 107) i 2021 er hhv. 16 procent og 58 procent højere end gennemsnittet for regionen.

Tilbuddene udgør knap halvdelen af alle helårspersonerne i sammenligningen, og er med høje enhedspriser med til at presse nettodriftsudgifterne op i Frederikssund Kommune.

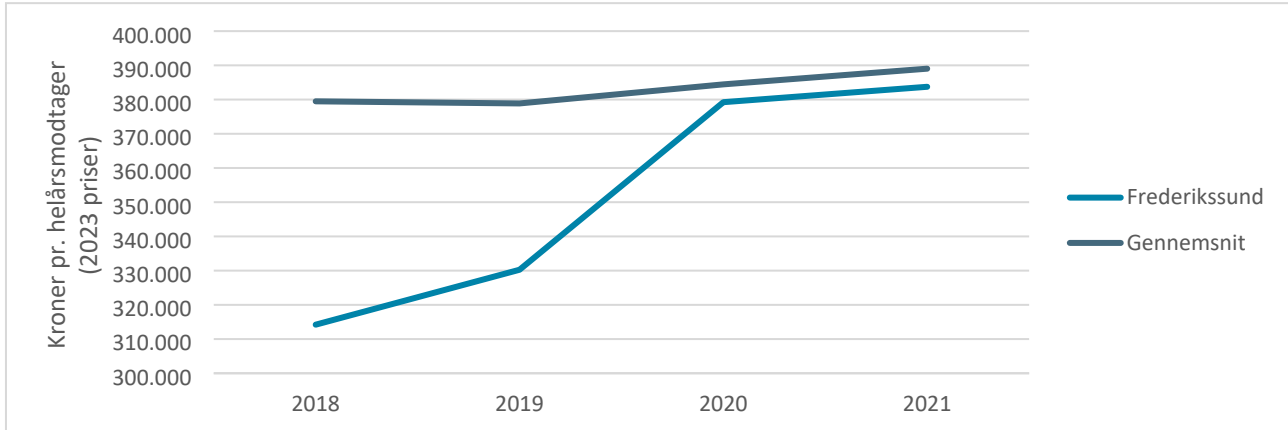
Beskyttet beskæftigelse (§ 103) har ligeledes en høj modtagerandel i Frederikssund Kommune sammenlignet med regionen. Omvendt har kommunen en lavere modtagerandel for aktivitets- og samværstilbud (§ 104). For de to områder som helhed ligger Frederikssund Kommune således på niveau med regionen.

Endelig har Frederikssund Kommune en modtagerandel på STU, der er 25 procent højere end gennemsnittet i regionen i 2021, hvilket også er med til at drive modtagerandelen op i Frederikssund kommune.

Udvikling i enhedsudgifter

Figur 7 viser, at enhedsudgiften i Frederikssund Kommune er steget fra 2018 til 2021 med 22%. I samme periode er den gennemsnitlige enhedsudgift i regionen steget 3%. Frederikssund Kommune har derfor i perioden bevæget sig op, så det ligger lidt under gennemsnittet for kommunerne i regionen.

Figur 7: Enhedsudgifter, 2023-priser

Kilde 7: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

En del af stigningen kan forklares med, at antallet af helårspersoner med midlertidige botilbud (§ 107) er faldet i perioden, idet en række sager er overgået til socialpædagogisk støtte i eget hjem (§ 85). Da det typisk er de mindre omkostningstunge sager, der er konverteret, betyder det, at enhedsudgiften for midlertidige botilbud er steget.

Antallet af modtagere af § 85 støtte i eget hjem er faldet fra 306 til 212 personer imellem 2019 og 2020. Det store spring mellem de to år kan delvist forklares med, at borgere med socialpædagogisk støtte i eget hjem (§ 85) er skiftet fra at blive talt som antal enkeltpersoner til antal helårsmodtagere.

Samtidig har Rådgivningshuset, der yder midlertidig individ- og gruppebaseret socialpædagogisk støtte, aflastet Socialpsykiatriens § 85 arbejde siden 2019. Herved er yderligere nogle borgere, typisk med et mindre behov for støtte, blevet flyttet ud af statistikken.

Samlet set resulterer det i en kraftig stigning i enhedsudgiften mellem 2019 og 2020.

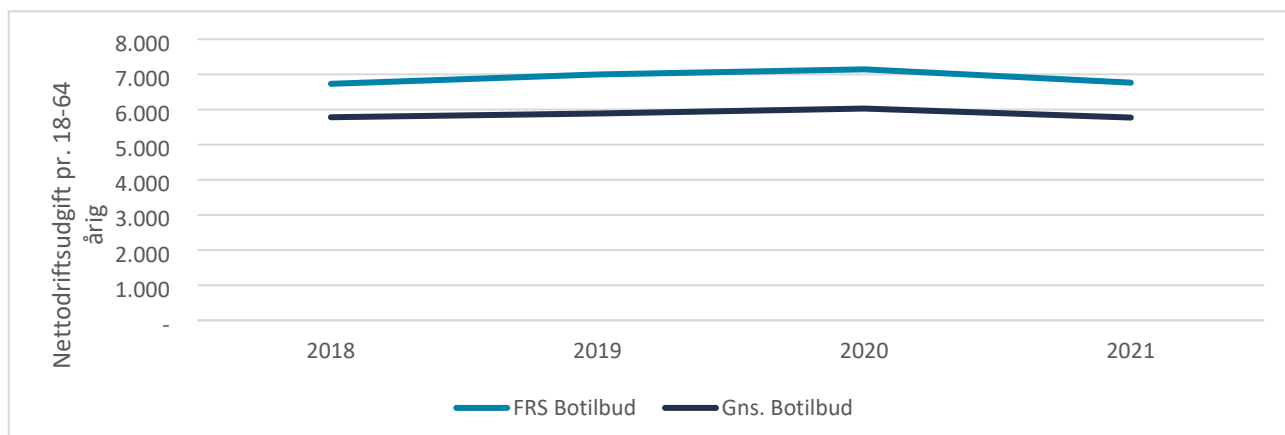
Administrationen har udarbejdet en strategi for data og ledelsesinformation på det specialiserede voksenområde, som Social og sundhed fik forelagt til orientering på møde den 1. december 2022 (sag 129). Strategien beskriver og styrker den løbende økonomiske styring i Afdeling for Voksenstøtte og i Center for Voksenstøtte og Omsorg og indeholder blandt andet månedlige opfølgninger med udviklingen i udgifter, antal borgere og udgift pr. borger.

I de næste afsnit gennemgås udviklingen på bo- og dagtilbudsområdet.

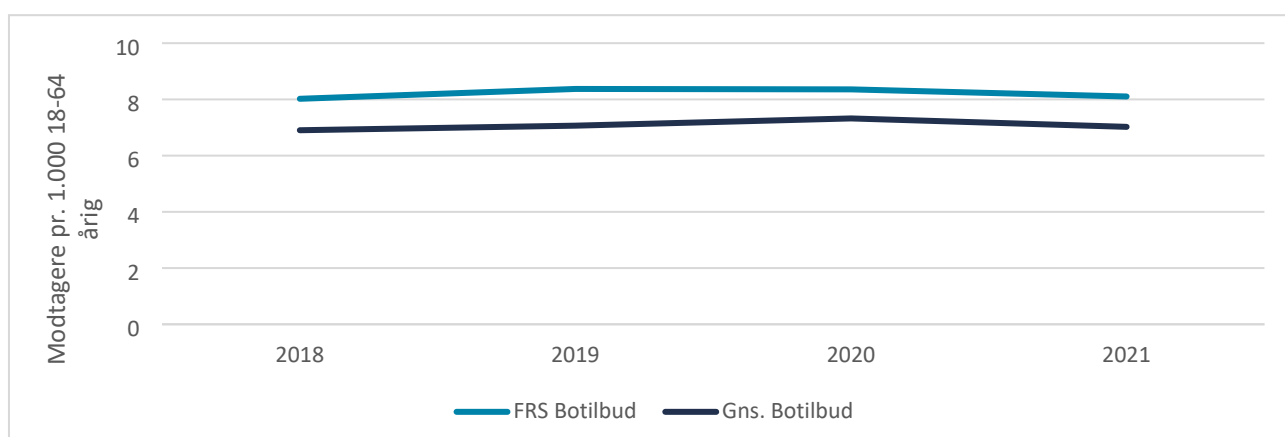
Botilbud

Nedenstående figurer viser udviklingen for botilbud som helhed. Alle figurer sammenligner Frederikssund Kommune med gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden.

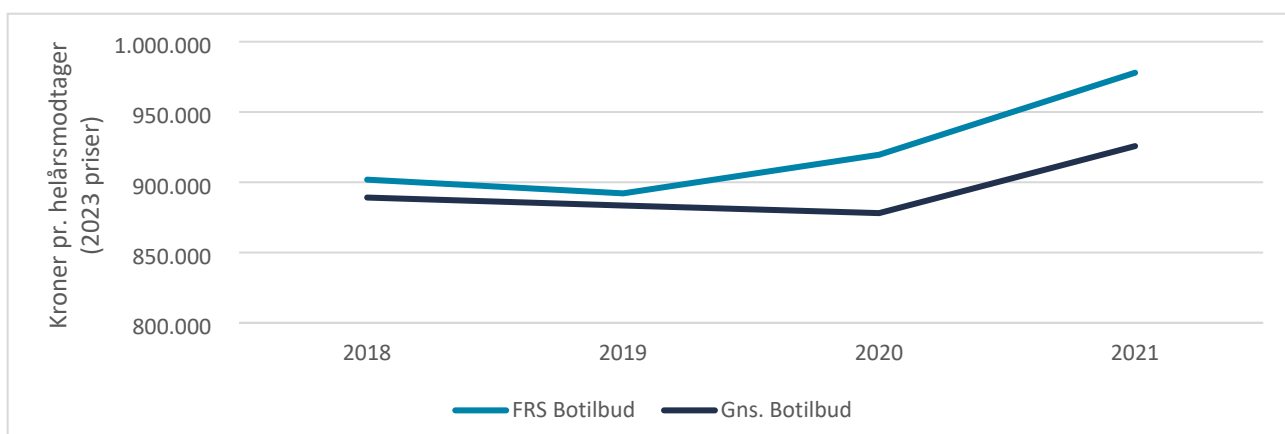
Figur 8: Netto-driftsudgift pr. 18-64-årig, botilbud, 2023-priser

Figur 9: Modtagerandel, botilbud

Figur 10: Enhedsudgift, botilbud, 2023-priser

Kilde 8-10: Ballerup Benchmark 2019 – 2022

Figur 8-10 viser, at Frederikssund Kommune generelt ligger højere på både nettodriftsudgifter (17 procent i 2021), modtagerandel (15 procent i 2021) og enhedsudgifter (5,6 procent i 2021) end gennemsnittet for kommunerne i regionen.

Udviklingen er særligt drevet af de midlertidige botilbud, der klarlægges i separate figurer senere i analysen (figur 11-13).

Modtagerandelen har gennem hele perioden ligget væsentligt over regionen og er således den primære årsag til det højere udgiftsniveau.

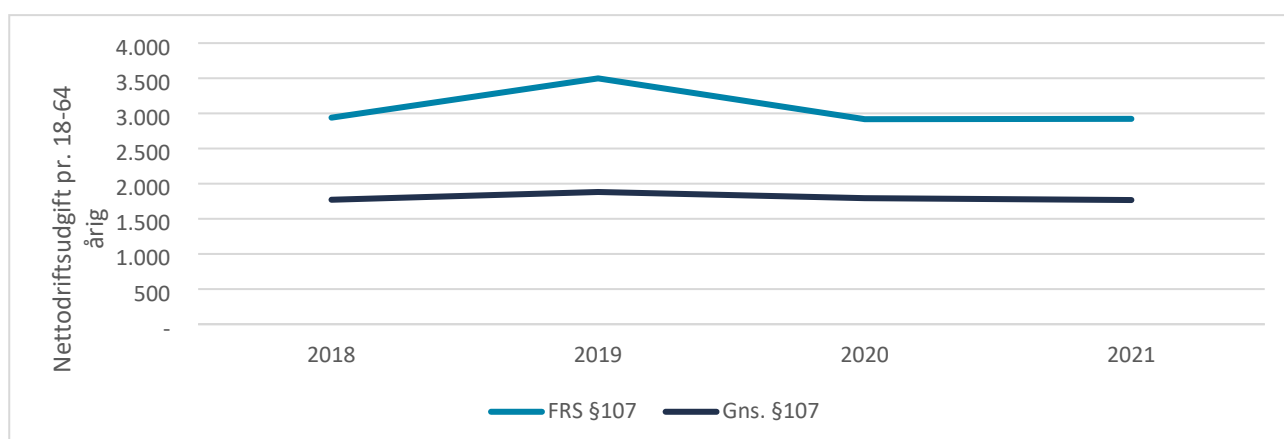
Enhedsudgifterne i Frederikssund Kommune er gennemsnitligt 4% højere end regionens. I perioden 2018-2021 er de dog steget med 8% i Frederikssund Kommune mod 4% i regionen som helhed, og derved er spændet udvidet i 2021 sammenlignet med tidligere år.

Midlertidige botilbud

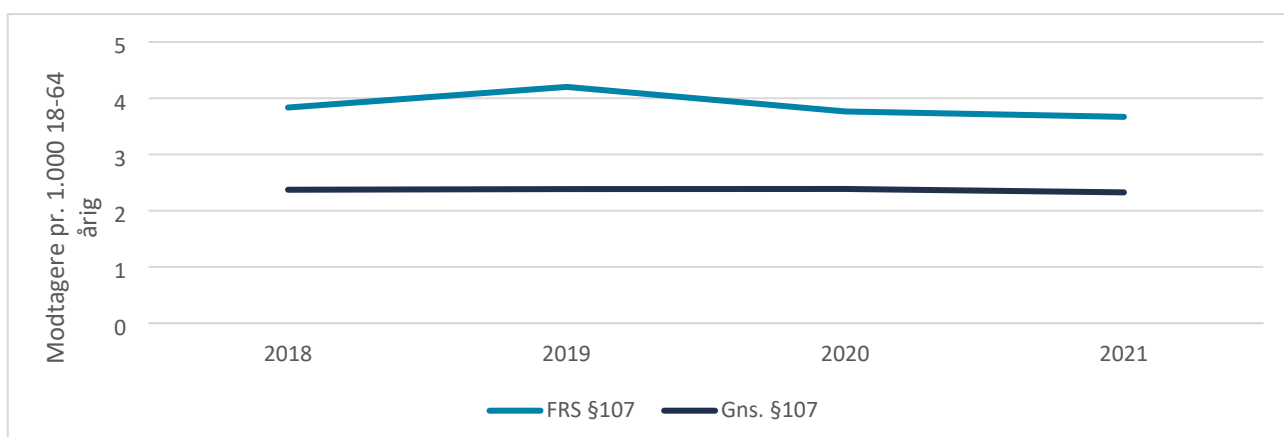
Nedenstående figurer 11-13 viser udviklingen for midlertidige botilbud efter servicelovens § 107. Alle figurer sammenligner Frederikssund Kommune med gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden.

Figurerne viser, at Frederikssund Kommune generelt ligger højere på både nettodriftsudgifter, modtagerandel og enhedsudgifter end gennemsnittet for kommunerne i regionen. Modtagerandelen har gennem hele perioden ligget væsentligt over regionen.

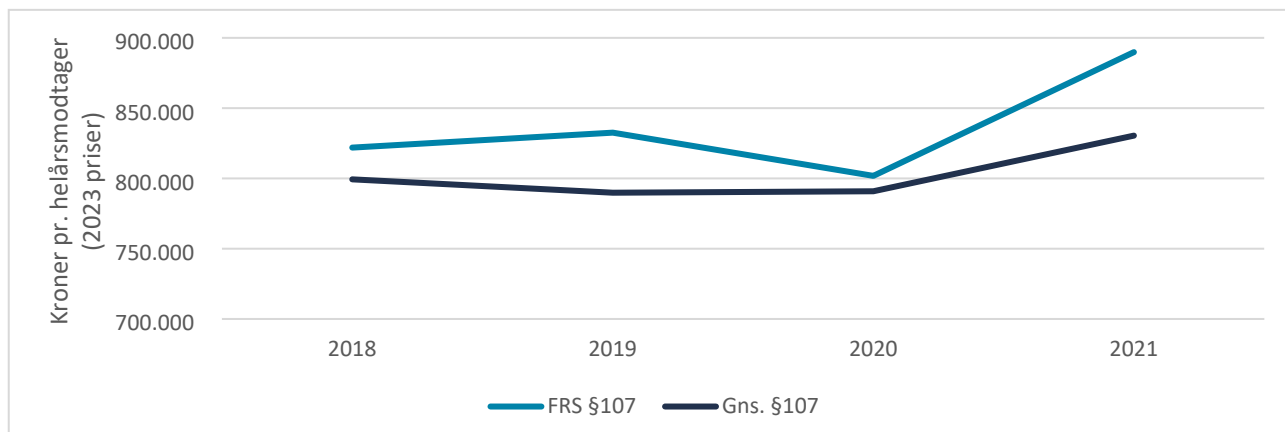
Figur 11: Netto-driftsudgift pr. 18-64-årig, midlertidige botilbud (§ 107)

Figur 12: Modtagerandel, midlertidige botilbud (§ 107)

Figur 13: Enhedsudgift, midlertidige botilbud (§ 107)

Kilde 11-13: Ballerup Benchmark 2019 – 2022

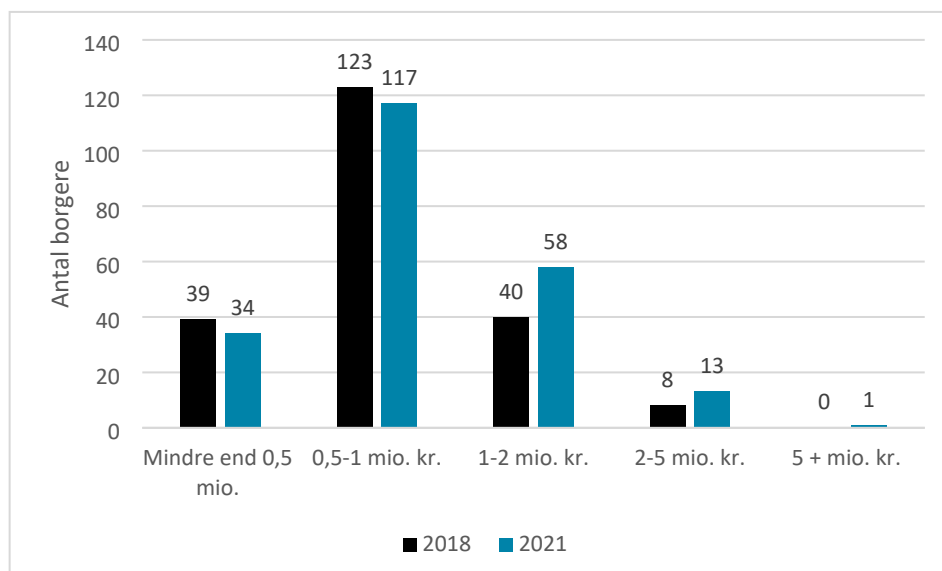
Administrationen har siden 2019 arbejdet med budgettiltag, der har til mål at nedbringe antallet af borgere i midlertidige botilbud efter servicelovens § 107. Tiltagene fokuserer på at omlægge den socialpædagogiske støtte i eget hjem, så det i højere grad er muligt for borgerne at opretholde et liv i eget bolig frem for at skulle i botilbud. Disse tiltag har bidraget til at bremse tilgangen af borgere til midlertidige botilbud, men ikke at nedbringe antallet af borgere. En væsentlig årsag hertil er en udfordring med at tilvejebringe boliger, som borgerne har råd til at bo i. For at kunne realisere tiltagene er det derfor nødvendigt at finde løsninger på, hvordan der kan tilvejebringes billigere boliger.

Resultater fra KL-analyse og projektet "Øget viden om særligt dyre enkeltsager"

Frederikssund Kommune deltog i foråret 2022 i en KL-analyse af udviklingen på botilbudsområdet i perioden 2018-2021 sammen med 20 andre kommuner.

Data fra analysen viser, at for Frederikssund Kommune er antallet af borgere i de billigste botilbudssager faldet fra 2018 til 2021, mens antallet af borgere i botilbud til over 1 mio. kr. årligt er steget, jf. figur 14. Udgiftsstigningen på botilbudsområdet er således båret af en stigning i borgere, der har behov for dyrere tilbud. Blandt de øvrige kommuner i analysen ses også en stigning inden for de dyrere tilbud.

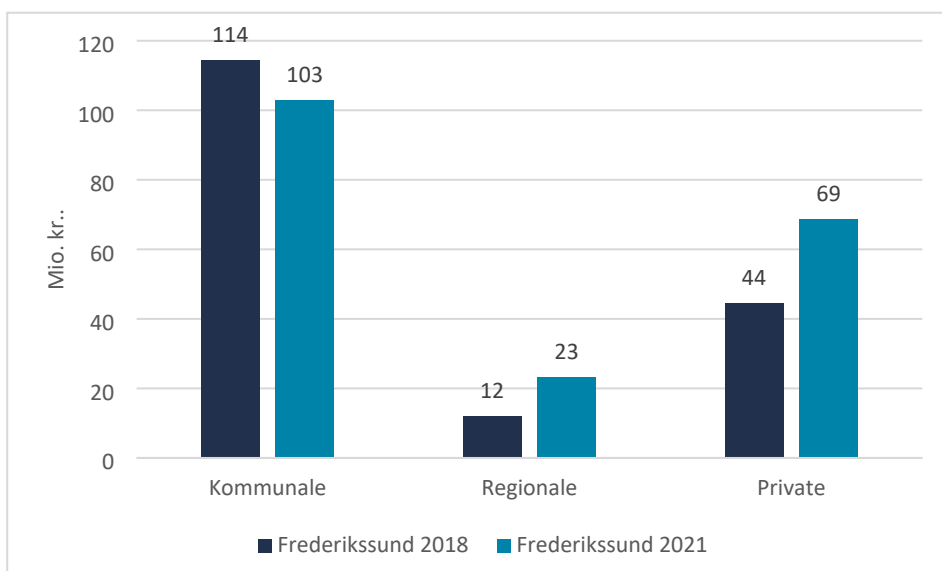
Figur 14: Udvikling i fordeling af unikke modtagere af botilbud på udgiftsniveau

Kilde: Data fra KL-analyse foråret 2022

Samtidig viser analysen, at udgifterne til private og regionale botilbud er steget væsentligt i Frederikssund Kommune, mens udgifterne til kommunale botilbud er faldet, jf. figur 15. Udviklingen skyldes, at den generelle stigning i antal modtagere af botilbud primært sker inden for de private tilbud. Samtidig stiger enhedsudgiften til private botilbud også betydeligt mere end enhedsudgiften til kommunale og regionale tilbud.

Figur 15: Udvikling i udgifter til borgere i botilbud fordelt på driftsherrer (mio. kr.)

Kilde: KL-analyse foråret 2022

Årsagen hertil skal formentlig findes i, at de private tilbud i højere grad er i stand til at tilpasse sig borgere med et komplekst og omfattende støttebehov end de kommunale og regionale tilbud.

For at imødegå den stigende anvendelse af private botilbud har administrationen påbegyndt et arbejde med at omstille botilbudsviften til ændrede behov hos borgerne. Her arbejdes blandt andet med omlægning af pladser på Rosenfeldthusene til borgere med autisme, som kommunen ellers ville skulle finde pladser til på eksterne tilbud.

I 2022 blev der ansat en medarbejder, der skal støtte afdeling for Voksenstøtte i forhandling af kontrakter og opfølgning med tilbud på det specialiserede voksenområde. Medarbejderen bidrager blandt andet til at imødegå de stigende udgifter til private botilbud.

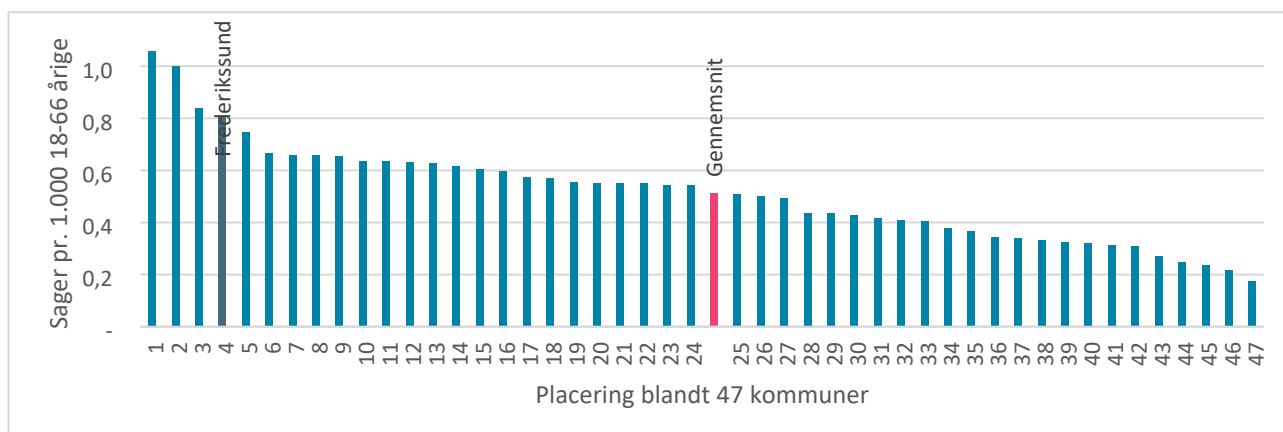
I forlængelse af KL-analysen fra foråret har Frederikssund Kommune sammen med 46 andre kommuner i efteråret 2022 deltaget i en undersøgelse vedrørende særligt dyre enkeltsager. Undersøgelsen er lavet af Komponent for KL og er afrapporteret i februar 2023.

Særligt dyre enkeltsager er sager med en årlig udgift på minimum 2 mio. kroner. I 2022 har Frederikssund kommune 22 særligt dyre enkeltsager, der fordeler sig på fire midlertidige botilbud (SEL § 107) og 18 længerevarende botilbud (SEL § 108 og ABL § 105/SEL § 85).

Figur 16 viser, at Frederikssund har den fjerdehøjeste modtagerandel af de deltagende kommuner. Modtagerandelen udgør 0,81 sager pr. 1.000 18-66-

årige, sammenlignet med gennemsnittet i gruppen af kommuner på 0,51.

Figur 16: Modtagerandel, særligt dyre enkeltsager 2022

Kilde 16: Komponent, projekt Særligt Dyre Enkeltsager 2022

Undersøgelsen viser ydermere, at Frederikssund Kommunes nettodriftsudgifter (samlede udgifter pr. 1.000 18-66-årige), ligger højere end for tilsvarende kommuner.

En høj modtagerandel og høje nettodriftsudgifter medfører en økonomisk udfordring for Frederikssund kommune. Arbejdet med gennemgang af eksisterende og nye sager har stort fokus for Afdeling for Voksenstøtte og kommunens forhandler på det specialiserede voksenområde.

KL-projektet er afsluttet med en generel anbefaling til kommunerne om, i højere grad at gøre brug af:

- **VISO-rådgivning:** Gratis rådgivning fra eksperter hos Social- og Boligstyrelsen om de mest specialiserede sager på socialområdet.
- **Velfærdsteknologi:** Kan være med til at nedbringe løntunge opgaver, der kan løftes af teknologi.
- **De særlige pladser i psykiatrien:** Et behandlingstilbud (indlæggelse) for borgere med svær psykisk sygdom, hvor der under samme tag er fokus på behandling, rehabilitering og recovery.

I foråret 2023 har afdeling for Voksenstøtte udarbejdet og påbegyndt en ny visitationsproces, der i højere grad har fokus på at matche borgerens behov med det mest omkostningseffektive tilbud. I processen indgår både en vurdering af om borgerens behov kan imødekommes med foranstaltninger i eget hjem, samt en grundig vurdering af pris og indhold i de relevante tilbud. Arbejdet går hånd i hånd med afdeling for Voksenstøttes udviklingsplan for bedre kvalitet i sagsbehandlingen i regi af Socialstyrelsens Taskforce.

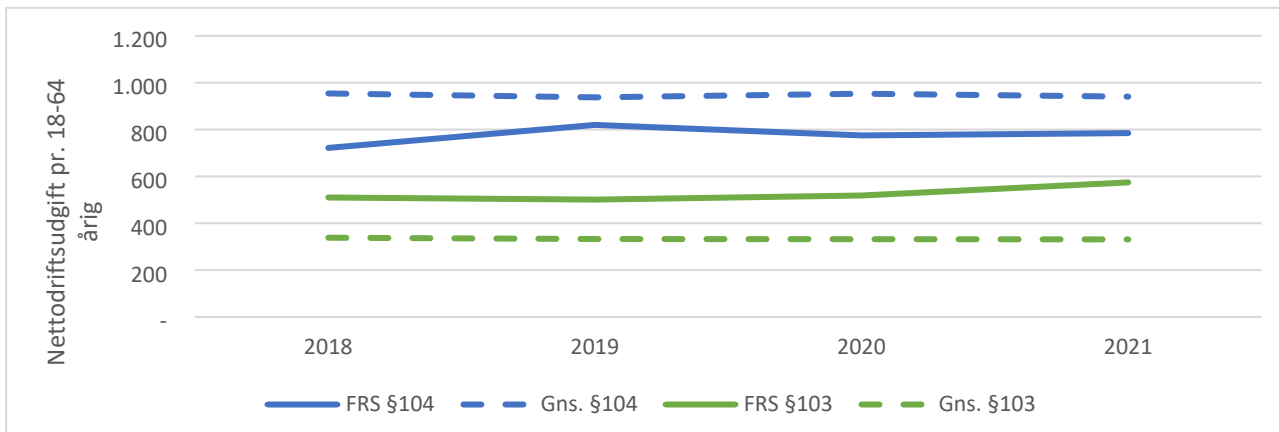
Beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud (dagtilbud)

De følgende figurer (figur 17-19) klarlægger nettodriftsudgifter, modtagerandel og enhedsudgifter for dagtilbud opdelt på beskyttet beskæftigelse efter servicelovens § 103 samt aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104. Alle figurer sammenligner Frederikssund Kommune med gennemsnittet for kommunerne i Region Hovedstaden.

Figur 17 viser nettodriftsudgiften for beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud i Frederikssund Kommune og regionen som helhed. For §

beskyttet beskæftigelse ligger Frederikssund godt 50 procent over gennemsnittet. For aktivitets- og samværstilbud er nettodriftsudgiften ca. 20 procent lavere i Frederikssund end for regionen. For området som helhed ligger nettodriftsudgiften på niveau med regionen.

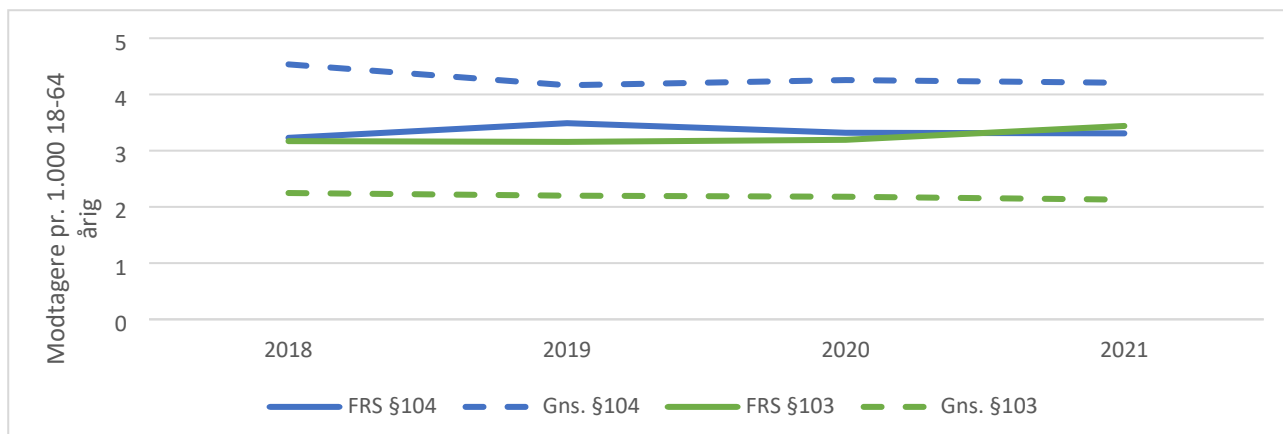
Figur 17: Nettodriftsudgift pr. 18-64-årig, § 103 og § 104, 2023-priser

Kilde 17: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

Figur 18 viser modtagerandelen for beskyttet beskæftigelse samt aktivitets- og samværstilbud i Frederikssund Kommune, samt gennemsnittet for regionen. For beskyttet beskæftigelse ligger andelen i Frederikssund Kommune ca. 50 procent over gennemsnittet, mens den for aktivitets- og samværstilbud ligger ca. 20 procent under gennemsnittet i de øvrige kommuner. For området som helhed ligger Frederikssund Kommune på niveau med regionsgennemsnittet.

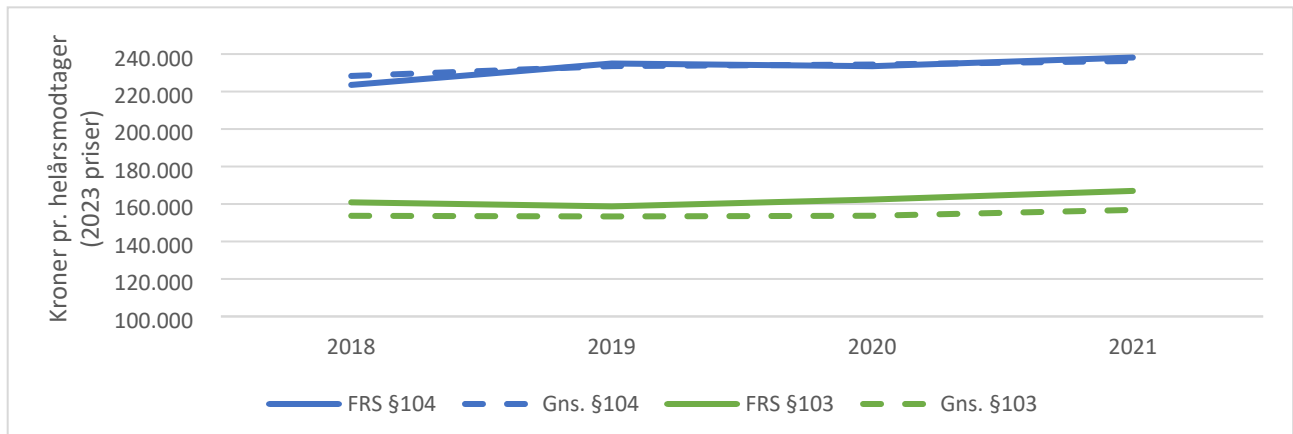
Figur 58: Modtagerandel, §103 og §104

Kilde 18: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

Figur 19 viser enhedsudgiften for beskyttet beskæftigelse samt aktivitets. Og samværstilbud i Frederikssund Kommune og som gennemsnit for regionen. For begge paragraffer ligger Frederikssund tæt på gennemsnittet for regionen.

Figur 19: Enhedsudgift, §103 og §104, 2023-priser

Kilde 19: Ballerup Benchmark 2019 - 2022

Det fremgår, at enhedsudgiften for beskyttet beskæftigelse ligger ca. 70.000 kroner under enhedsudgiften for aktivitet og samvær. Set fra et økonomisk perspektiv, er det dermed en fordel, at Frederikssund Kommune har en større andel af borgere i beskæftigelsestilbud fremfor aktivitetstilbud.

Øjeblikksstatus på antal borgere i dagtilbud

Pr. den 1. april 2023 har Frederikssund Kommune handle- og betalingsforpligtelsen for 79 borgere i beskyttet beskæftigelse, heraf 50 i egne tilbud. Kommunens har 84 borgere i aktivitets- og samværstilbud efter § 104 tilbud, heraf 41 i egne tilbud.

Pr. den 1. april 2023 er gennemsnitsprisen for borgere i beskyttet beskæftigelse ca. 27 procent højere for egne tilbud end eksterne tilbud. Derimod er gennemsnitsprisen for borgere i aktivitets- og samværstilbud ca. 18 procent højere for eksterne tilbud end i egne tilbud. Der kan således være et potentiale for i højere grad at tilbyde borgere aktivitets- og samværstilbud i kommunen frem for i eksterne tilbud. Dette vil dog kræve en nærmere undersøgelse af borgernes behov og støttemuligheder.

På AKUcenter Frederikssund, som er det største dagtilbud i Frederikssund Kommune, er ca. 55 procent af borgerne indskrevet 4-5 dage om ugen i beskyttet beskæftigelse efter § 103. Tilsvarende er ca. 47 procent af borgerne i aktivitets- og samværstilbud efter § 104 indskrevet 4-5 dage om ugen. Typisk er disse borgere på arbejde fire dage om ugen og har en hjemmedag i botilbuddet, hvor de bor. Den resterende andel er indskrevet 1-3 dage om ugen.

Drift af takstfinansierede tilbud

Frederikssund Kommune driver en række takstfinansierede tilbud på det specialiserede voksenområde. Tilbuddene opererer efter hvile-i-sig-selv princippet, hvorved takstindtægter skal balancere med de langsigtede gennemsnitlige driftsudgifter.

Kortlægning af den økonomiske udvikling i de takstfinansierede tilbud

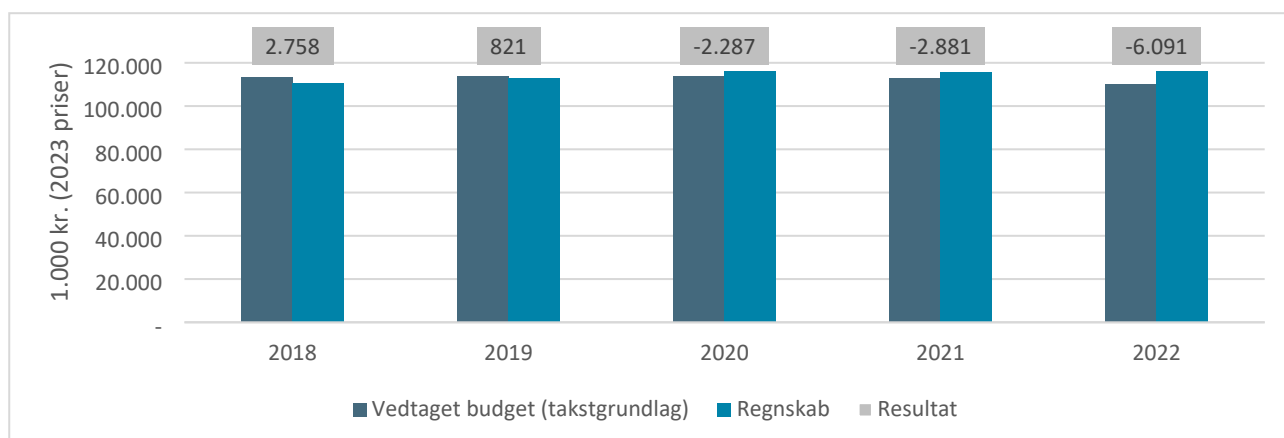
I det følgende afsnit afdækkes den driftsøkonomiske udvikling på de takstfinansierede tilbud under det specialiserede voksenområde fra 2018-2022.

Analysen fokuserer tilbud, som er aktive i 2023 med henblik på at afdække deres driftsøkonomiske forhold.

Det betyder, at analysen ikke omfatter tilbud, som er lukket i løbet af perioden. Der er således en række udgifter i forbindelse med lukning af tilbud, som ikke fremgår af analysen. Således var der i 2020 og 2021 væsentlige udgifter til underbelægning på Nordmandshusene, ligesom der fortsat i dag betales for tomgangsleje for Parkvej 12 og Ungekollegiet.

Regnskabsresultatet viser afvigelsen mellem takstberegningsgrundlaget og regnskabet i de enkelte år, og klarlægger således udviklingen i over- eller underskud for tilbuddene. Takstberegningsgrundlaget består af den økonomiske ramme, der er afsat til det enkelte tilbud i vedtaget budget samt beregnede udgifter, herunder tjenestemandspensioner og forrentning og afskrivning af aktiver, og forventede belægningsforhold.

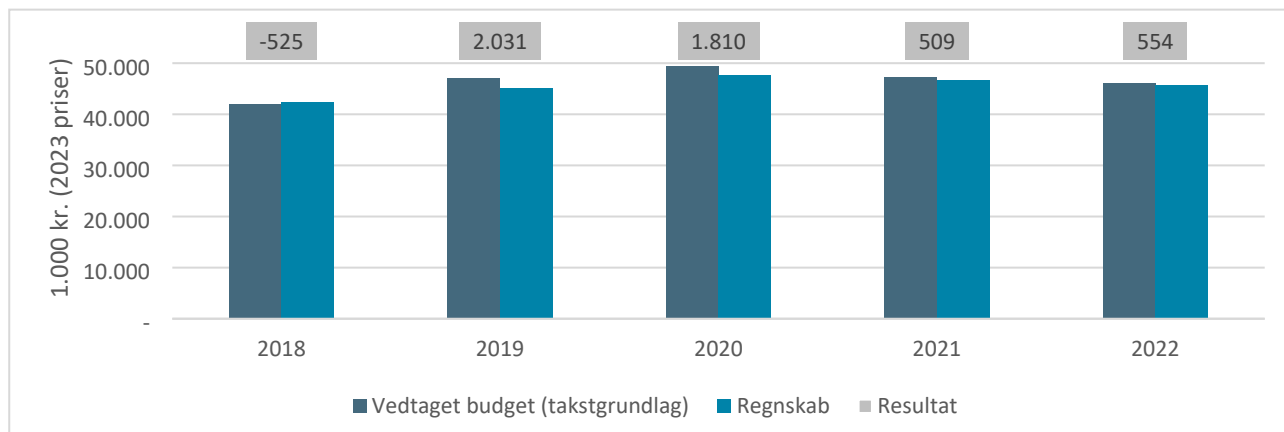
Figur 20: Udvikling i budget og regnskab 2018-2022 for døgntilbud, der er aktive i 2023

Figur 20 viser det vedtagne budget, regnskabsforbruget og årets resultat for Frederikssund Kommunes døgntilbud indenfor det specialiserede voksenområde. Budgettet har i faste priser været stort set uændret fra 2018-2021 og svagt faldende i 2022. Faldet i 2022 kan tilskrives et fald i budgettet til Klintegården mellem 2021 og 2022.

Nettoresultatet har været positivt i 2018 og 2019. Fra 2020 til 2022 har resultatet været negativt - altså har der været et merforbrug. Merforbruget i 2021 og 2022 kan primært tilskrives Rosenfeldthusene og Lunden. For at imødegå de økonomiske udfordringer på disse tilbud er der i 2023 tilført budget til en højere personalenormering, som er finansieret af takststigninger.

Figur 21: Udvikling i budget og regnskab 2018-2022 for dagtilbud, der er aktive i 2023

Figur 21 viser det vedtagne budget, regnskabsforbruget og årets resultat for Frederikssund Kommunes dagtilbud indenfor det specialiserede voksenområde. Området for dagtilbud har siden 2019 stort set haft et uændret budget og forbrug og er kommet ud med et mindreforbrug, som dog er reduceret i 2021 og 2022 til omkring 500.000 kroner årligt.

Afdækning af muligheden for at omlægge ydelser

Borgerne i de takstfinansierede botilbud lever generelt længere end tidligere. Udviklingen stiller nye krav til organiseringen af tilbuddene. Samtidig stiller udviklingen nye krav til medarbejdernes kompetencer i forhold til at kunne varetage både pædagogisk støtte samt sundhedsfaglige og plejemæssige ydelser. Der kan derfor være behov for at omlægge borgerens støtte til fra servicelovs- til sundhedslovsydelser.

På møde i Social og sundhed den 3. marts 2022 (sag 23) blev udvalget forelagt *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*. Her pointerede administrationen, at der arbejdes med at imødegå disse udfordringer i dag, men vurderingen er, at der endnu ikke fundet optimale løsninger på udfordringen. På samme møde besluttede Social og sundhed, at administrationen skulle arbejde videre med indførelse af differentierede takster i Handicap og Botilbud. Dette for at skabe større gennemsigtighed og bedre sammenhæng mellem pris og indhold på tværs af botilbuddene i Handicap og Botilbud.

I mellemtiden er det offentliggjort, at der udarbejdes en finansieringsbekendtgørelse, hvor det blandt andet klarlægges, hvordan der fremtidigt skal takstdifferentieres på området.

I et bilag til Rammeaftale 2023-2024 for det specialiserede socialområde og specialundervisning skriver Kommunekontaktråd Hovedstaden (KKR Hovedstaden) således, at regeringen og KL med ØA2020 aftalte at igangsætte initiativer, der bidrager til at skabe mere gennemsigtighed i takststrukturen. Med henblik på at skabe øget sammenlignelighed og gennemsigtighed er det aftalt at justere takstmodellen, så taksterne fremadrettet skal opdeles i en basis- og en ydelsestakst.

Social- og Indenrigsministeriet har med inddragelse af KL, Danske Regioner og Finansministeriet igangsat et arbejde med henblik på at ændre finansieringsbekendtgørelsen, som formentlig træder i kraft for taksterne for 2024.

Imidlertid har KL den 17. marts. 2023 oplyst administrationen om, at det ikke er realistisk med en ikrafttræden med virkning for taksterne fra den 1. januar 2024.

Administrationen er på den baggrund påbegyndt arbejdet med takstdifferentiering. Arbejdet hermed foregår i to spor. Det ene spor er økonomisk, og har til formål at medvirke til større gennemsigtighed i forhold til køb og salg af pladser på sociale tilbud. Det andet spor er fagligt, og har til formål at medvirke til øget gennemsigtighed i forhold til, hvilken støtte og faglighed, der er inkluderet i de enkelte takster.

Administrationens arbejde med takstdifferentiering skal udmunde i et internt indsatskatalog for servicelovens §§ 83 og 85. Derudover skal der udarbejdes et leverandørtakstkatalog til brug for sagsbehandlere og visitationsudvalg.

Arbejdet med takstdifferentieringen indeholder udarbejdelse af en model for differentierede takster og eventuelt påvirkning heraf på budgettet. Modellen

skal testes og evalueres i samarbejde med socialrådgiverne i forhold til både økonomisk og faglig styring, ligesom der skal udvikles og testes arbejdsgange i forbindelse med konkrete borgersager.

Arbejdet med takstdifferentiering er afhængigt af offentliggørelse af finansieringsbekendtgørelsen, hvorfor det for nuværende er uklart, hvornår de differentierede takster vil blive endeligt fastlagt og implementeret.

Botilbud til borgere med autisme og ADHD

Som følge af stigning i borgere der diagnosticeres med autismespektrumforstyrrelser og ADHD oplever Frederikssund Kommune, ligesom resten af landet, et stigende behov for botilbud til denne målgruppe af borgere.

Generelt er det en udfordring at finde egnede botilbud til en gruppe af borgere med eksempelvis autismespektrumforstyrrelser og udadreagerende adfærd, som har et større støttebehov og for behov afskærmning.

Administrationen har i konkrete tilfælde taget initiativ til at omlægge en del af Rosenfeldthusene til at kunne modtage borgere i denne målgruppe. Denne løsning vurderes at være hensigtsmæssig for borgerne, da de ikke skal flytte til et tilbud ude af kommunen. Samtidig forventes udgiften for kommunen på sigt at blive lavere end i et eksternt botilbud.

Social og sundhed har udarbejdet en plan for det samlede botilbudsområde, som er vedtaget af Byrådet. Botilbudsplanen har til formål at udbygge to eksisterende botilbud og samle en række små botilbud på handicapområdet for skabe et mere fagligt og økonomisk bæredygtigt fundament for drift af tilbuddene. Tilpasningen af kommunens tilbudsvifte til nye målgrupper indgår også i arbejdet med kommunens botilbudsplan.

Opfølgning på Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område

På møde i Social og sundhed den 3. marts 2022 (sag 23) blev udvalget forelagt *Analyse vedrørende driftsoptimering på det takstfinansierede område*. Her besluttede udvalget, at administrationen skulle arbejde videre med at afdække effektiviseringspotentiale i forhold til vedligeholdelsesudgifterne til bygningsdriften og anvendelse af fælles administrative medarbejdere i Handicap og Botilbud.

Handicap og Botilbud har siden arbejdet med anvendelsen af fælles administrative medarbejdere. Handicap og Botilbud har således to administrative medarbejdere på 37 timer om ugen. Den ene er ansvarlig for vagtplan og regulering, samt borgerøkonomistyring på Lunden og i Rosenfeldthusene. Tidligere løste medarbejderen kun opgaver i Rosenfeldthusene.

Den anden administrative medarbejder løser opgaver i alle bofællesskaberne og understøtter lederen i Handicap og Botilbud, blandt andet i forhold til budget, formandsmøder med beboer-/pårørende rådene og andre relevante administrative opgaver. Stillingen er blevet oprettet ved at allokere 21 administrative timer fra Lunden til de øvrige bofællesskaber, hvor der i forvejen var afsat 18,5 timer til administrativt arbejde.

Handicap og Botilbud har således realiseret en effektivisering på 2,5 timer om ugen ved at anvende fælles administrative medarbejdere svarende til en årlig effektivisering på ca. 32.500 kr.

Taksterne på Lunden og Rosenfeldthusene har set en væsentlig stigning fra 2022 til 2023. Social og Sundhed er oplyst herom på møde den 19. januar 2023 (sag 8). Takststigningerne skyldes primært tilpasninger af personalenormeringerne med henblik på at øge kvaliteten i de to tilbud.

Rosenfeldthusene har i 2022 modtaget tilsynsbesøg fra Socialtilsynet. Det er Socialtilsynets samlede konklusion, at kvaliteten i tilbuddet er på et lavt niveau og pegede i den forbindelse på, at personalenormeringen var for lav. Rosenfeldthusene har på den baggrund udarbejdet en handleplan med konkrete tiltag, der skal løfte kvaliteten for borgerne. Et af tiltagene i denne handleplan er øget personalenormering, hvilket har øget tilbuddets samlede udgifter, og dermed også medført en væsentlig takststigning.

I botilbuddet Lunden har borgernes behov ændret sig siden de blev visiteret til tilbuddet. Borgerne har generelt set fået et større støttebehov, hvilket kræver mere personale for at kunne imødekomme borgernes aktuelle støttebehov. Personalenormeringen i tilbuddet er således blevet øget, hvilket har øget tilbuddets samlede udgifter, og dermed også medført en væsentlig takststigning.

Det er endnu ikke lykkedes at realisere et effektiviseringspotentiale i forhold til vedligeholdelsesudgifterne til bygningsdriften. Det udestår endnu at afklare, om de relevante driftsbudgetter vil kunne reduceres, eller om der er en ubalance mellem driftsbudgetter og takstberegningsgrundlaget sådan, at en takstreduktion vil skulle finansieres særskilt.

Hvis der er en ubalance mellem driftsbudgetter og takstberegningsgrundlaget, vil det skulle indarbejdes som en korrektion til grundbudgettet. Administrationen arbejder aktuelt på at afklare dette forhold sådan, at effektiviseringspotentialet eventuelt kan realiseres.

Afdækning af ejerforholdene i kommunens botilbud

I det følgende afdækkes ejerforholdene i de nuværende botilbud og betydningen heraf for driften af tilbuddene. Dette med henblik på eventuelt at udpege mulige ændringer i ejerforhold eller konstruktioner, der kan bidrage til en mere bæredygtig økonomi for kommunen.

Tilbud	Juridisk konstruktion	Ejerforhold
Møllehaven <i>Bofællesskab for voksne med udviklingshæmning borgere over 18 år med i alt 13 pladser.</i>	Midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107. Heraf 6 pladser der er fleksible mellem § 107 og § 108.	LEV. Erhvervslejemål indgået mellem den tidligere Slangerup Kommune og LEV.
Skibbyhøj <i>Midlertidigt botilbud for unge voksne mellem 18 og 35 år med betydelig nedsat psykisk funktionsevne som følge af psykiatriske lidelser og problemstillinger. Der er 24 pladser.</i>	Midlertidigt botilbud efter servicelovens § 107.	Frederikssund Kommune. På Tinglysning.dk står ejendommen fejlagtigt registreret med Region Hovedstaden som ejer af ejendommene.

Tilbud	Juridisk konstruktion	Ejerforhold
		<p>Kammeradvokaten hjælper kommunen med at få ændret oplysningerne på Tinglysning.dk sådan at kommunen også fremstår som ejer der.</p> <p>Administrationen forventer, at oplysningerne om ejerforhold vil blive bragt i orden i løbet af 2023.</p>
<p>Egeparken</p> <p><i>Bofællesskab for voksne med udviklingshæmning med i alt seks pladser.</i></p>	<p>Serviceovens §107 (to pladser) og §108 (fire pladser) om henholdsvis midlertidigt og længerevarende botilbud.</p>	Frederikssund Kommune
<p>Lunden</p> <p><i>Botilbud for voksne med vidtgående fysisk eller psykisk udviklingshandicap med i alt 16 pladser.</i></p>	<p>Godkendt efter almenboligloven § 105, stk. 2 om almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig med støtte efter serviceovens bestemmelser, herunder § 85.</p> <p>Beboerne har en lejekontrakt efter almenlejeloven.</p>	Frederikssund Kommune
<p>Linde Allé</p> <p><i>Botilbud til voksne med udviklingshæmning med i alt fem pladser.</i></p>	<p>Botilbudslignende tilbud. Botilbuddet er godkendt som et botilbud jf. lejeloven med støtte jf. § 85 i serviceoven. Beboerne har lejekontrakt indgået direkte med LEV i henhold til lejelovens bestemmelser.</p>	LEV
<p>Vangedevej</p> <p><i>Bofællesskab til voksne med handicap med i alt otte pladser.</i></p>	<p>Almenboligloven § 105, stk. 2. om almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig med støtte efter</p>	Vangedevej 13, ejes af Boligselskabet Rosenvænget, der administreres af

Tilbud	Juridisk konstruktion	Ejerforhold
	servicelovens bestemmelser, herunder § 85. Lejekontrakt efter almenlejeloven.	Boligorganisationen Domea. Vangedevej 13 er opdelt i to bygninger. Et serviceareal ejes af Frederikssund Kommune.
Rosenfeldthusene <i>Botilbud for voksne med vidtgående fysisk eller psykisk udviklingshandicap med i alt 17 pladser.</i>	Almenboliglovens § 105, stk. 2 om almen ældrebolig/-handicapvenlig bolig med støtte efter servicelovens bestemmelser, herunder § 85. Lejekontrakt efter almenlejeloven.	Den selvejende institution Rosenfeldt/Den selvejende Institution Rosenfeldt nr. 2. LEV er forretningsfører/administratør for ejendommen.
Klintegården <i>Botilbud til mennesker med sindslidelser med i alt 67 pladser.</i>	Serviceovens §§ 107 og 108 om henholdsvis midlertidigt og længerevarende botilbud. Klintegården tilbyder samtidig aktivitets- og samværstilbud efter servicelovens § 104.	KommuneLeasing/Kommunekredit

Over de seneste år har Frederikssund Kommune udfaset flere botilbud, herunder Parkvej 12, Nordmandshusene, Kongshøj Allé og Ungekollegiet. Årsagerne til lukning har blandt andet været manglende belægning samt udfordringer i forhold til bæredygtig drift både fagligt og økonomisk.

Byrådet har vedtaget en botilbudsplan, som omfatter udbygning af Vangedevej i Frederikssund og Egeparken i Jægerspris. Der er afsat midler på anlægsbudgettet til udbygningerne i 2027 og årene frem. Udbygningerne skal blandt andet bidrage til at samle borgerne fra bofællesskabet Linde Alle på Vangedevej og dermed sikre en mere bæredygtig drift.

De forskellige ejerforhold og juridiske konstruktioner giver forskellige muligheder og begrænsninger i forhold til potentiel overtagelse af bygninger.

Kommunen kan frit disponere over bygninger den ejer
I de tilfælde, hvor kommunen ejer bygningerne, kan kommunen som udgangspunkt disponere over disse.

I det tilfælde, hvor der er en anden ejer og kommunen har indgået et erhvervslejemål, kan kommunen efter opsigelse af lejemålet overlade disponeringen af bygningerne til ejeren.

I det tilfælde, hvor der er en anden ejer og beboerne har en direkte lejekontrakt eller, hvor der er indgået en aftale med et leasingselskab definerer aftalerne, hvilke handlemuligheder kommunen har.

Som udgangspunkt er der ikke nogen aftale, der binder kommunen i forhold til direkte lejekontrakt med en anden ejer, mens kommunen i forhold til leasingaftalen er forpligtet til enten at udnytte købsret, forlænge aftalen eller anvise en køber til det leasede.

Kommunen er forpligtet til at betale tomgangsleje for almene ældreboliger

I de tilfælde, hvor boligerne i botilbuddet er registreret som almene ældreboliger har kommunen anvisningsretten til boligerne. Som følge heraf er kommunen forpligtet til at betale for eventuel tomgangsleje, hvis boligen ikke udlejes til den berettigede personkreds. Dette betyder, at kommunen har udgifter til tomgangsleje, hvis der er ledige pladser i tilbuddene, og i sagsbehandlingstiden ved salg eller overdragelse af boligerne.

I de tilfælde, hvor kommunen ejer de almene ældreboliger, disponerer kommunen over de almene ældreboliger, som fx kan sælges efter de kommunalretlige regler, uden anden godkendelse end kommunens egen.

Hvis der opstår behov for at bruge ejendommen til andet formål end almene ældreboliger, fx som botilbud, vil boligerne også kunne nedlægges og lånene skulle indfries. Beboerne kan alene opsiges i henhold til deres lejekontrakt og reglerne for opsigelse i den almene lejelov.

I de tilfælde, hvor kommunen ikke ejer de almene ældreboliger er der ved en eventuelt udfasning følgende muligheder:

- Ommærkning
- Ændret anvendelse
- Salg
- Nedrivning

Udfasning af tilbud medfører udgifter

Tilsvarende er udfasning af tilbud forbundet med en række udgifter. Ud over tomgangsleje, kommer udgifter til sagsomkostninger, eksempelvis tinglysning og evt. advokatbistand i forbindelse med dette. Derudover, kan der være udgifter i forbindelse med køb af ejendom eller overtagelse af eksisterende lån i ejendommen, som videreføres.

